



Βρυξέλλες, 1η Απριλίου 2020
REV2 – αντικαθιστά την
ανακοίνωση της 23ης Ιανουαρίου
2018

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ

ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΕΝΕΤΙΚΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Την 1η Φεβρουαρίου 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και κατέστη «τρίτη χώρα»¹. Η συμφωνία αποχώρησης² προβλέπει μεταβατική περίοδο που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2020³. Μέχρι την ημερομηνία αυτή, το δίκαιο της Ένωσης στο σύνολό του ισχύει ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού⁴.

Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, η ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο θα διαπραγματευτούν συμφωνία για νέα εταιρική σχέση, η οποία θα προβλέπει μεταξύ άλλων μια ζώνη ελεύθερων συναλλαγών. Ωστόσο, δεν είναι βέβαιο αν η συμφωνία αυτή θα συναφθεί και θα αρχίσει να ισχύει στο τέλος της μεταβατικής περιόδου. Σε κάθε περίπτωση, μια τέτοια συμφωνία θα δημιουργήσει σχέση η οποία, όσον αφορά τους όρους πρόσβασης στην αγορά, θα είναι πολύ διαφορετική από τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου στην εσωτερική αγορά⁵, στην τελωνειακή ένωση της ΕΕ και στον χώρο ΦΠΑ και ειδικών φόρων κατανάλωσης.

Ως εκ τούτου, υπενθυμίζεται σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, και ειδικότερα στους οικονομικούς φορείς, η νομική κατάσταση που θα ισχύει μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου (μέρος Α κατωτέρω). Στην παρούσα ανακοίνωση εξηγούνται επίσης ορισμένες

¹ Τρίτη χώρα είναι μια χώρα που δεν είναι μέλος της ΕΕ.

² Συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, ΕΕ L 29 της 31.1.2020, σ. 7 (στο εξής: συμφωνία αποχώρησης).

³ Η μεταβατική περίοδος μπορεί, πριν από την 1η Ιουλίου 2020, να παραταθεί μία μόνο φορά για 1 ή 2 έτη κατά ανώτατο όριο (άρθρο 132 παράγραφος 1 της συμφωνίας αποχώρησης). Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου έχει μέχρι στιγμής αποκλείσει μια τέτοια παράταση.

⁴ Με την επιφύλαξη ορισμένων εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 127 της συμφωνίας αποχώρησης, καμία από τις οποίες δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον στο πλαίσιο της παρούσας ανακοίνωσης.

⁵ Ειδικότερα, μια συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών δεν προβλέπει αρχές της εσωτερικής αγοράς (στον τομέα των αγαθών και των υπηρεσιών), όπως η αμοιβαία αναγνώριση, η «αρχή της χώρας καταγωγής» και η εναρμόνιση. Επίσης, μια συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών δεν καταργεί τις τελωνειακές διατυπώσεις και τους τελωνειακούς ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την καταγωγή των εμπορευμάτων και τις εισροές τους, ούτε τις απαγορεύσεις και τους περιορισμούς για τις εισαγωγές και τις εξαγωγές.

σχετικές διατάξεις διαχωρισμού της συμφωνίας αποχώρησης (μέρος Β κατωτέρω), καθώς και οι κανόνες που θα ισχύουν στη Βόρεια Ιρλανδία μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου (μέρος Γ κατωτέρω).

Συμβουλές προς τους ενδιαφερομένους

Για την αντιμετώπιση των συνεπειών που περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση, συνιστάται ιδίως στους ενδιαφερομένους:

- να διασφαλίσουν την εγκατάσταση του κατόχου έγκρισης (ή του αντιπροσώπου του) στην ΕΕ, εφόσον αυτό απαιτείται από το δίκαιο της ΕΕ· και
- να προσαρμόσουν τους διαύλους διανομής, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις εισαγωγής.

Σημείωση

Η παρούσα ανακοίνωση δεν αφορά:

- τους κανόνες της ΕΕ σχετικά με την εξαγωγή γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών⁶.
- τη νομοθεσία της ΕΕ για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές.

Για τις πτυχές αυτές, εκπονούνται ή έχουν ήδη δημοσιευτεί άλλες ανακοινώσεις⁷.

A. ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, οι κανόνες της ΕΕ στον τομέα των γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών δεν θα ισχύουν πλέον ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο⁸. Το γεγονός αυτό έχει, ιδίως, τις ακόλουθες συνέπειες:

1. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΧΩΝ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΕΓΚΡΙΣΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003, οι κάτοχοι έγκρισης ή οι αντιπρόσωποί τους πρέπει να είναι εγκατεστημένοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με το σημείο A.2 του παραρτήματος IV της οδηγίας 2001/18/ΕΚ, στις αιτήσεις για τη διάθεση ΓΤΟ στην αγορά βάσει της οδηγίας

⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1946/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2003, για τις διασυνοριακές διακινήσεις γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών, ΕΕ L 287 της 5.11.2003, σ. 1.

⁷ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_en

⁸ Για τη δυνατότητα εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του δικαίου της ΕΕ σχετικά με τους ΓΤΟ στη Βόρεια Ιρλανδία βλ. μέρος Γ της παρούσας ανακοίνωσης.

2001/18/EK πρέπει να ορίζεται ένα άτομο που είναι υπεύθυνο για τη διάθεση στην αγορά, το οποίο πρέπει να είναι εγκατεστημένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Οι αιτήσεις και οι κοινοποιήσεις δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003 και της οδηγίας 2001/18/EK μπορούν να υποβάλλονται μόνο στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της ΕΕ. Πιο συγκεκριμένα, οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων θα πρέπει να λάβουν προσεκτικά υπόψη τα προβλεπόμενα χρονοδιαγράμματα πριν από την υποβολή οποιασδήποτε νέας αίτησης στην οποία το Ηνωμένο Βασίλειο θα ενεργεί ως κράτος μέλος-εισηγητής σύμφωνα με την οδηγία 2001/18/EK.

B. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ⁹

Το άρθρο 41 παράγραφος 1 της συμφωνίας αποχώρησης προβλέπει ότι κάθε υφιστάμενο και αυτοτελώς αναγνωρίσιμο εμπόρευμα (εδώ: γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα ή γενετικώς τροποποιημένες ζωοτροφές) που έχει διατεθεί νομίμως στην αγορά της ΕΕ ή του Ηνωμένου Βασιλείου πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου μπορεί να καθίσταται περαιτέρω διαθέσιμο στην αγορά της ΕΕ ή του Ηνωμένου Βασιλείου και να κυκλοφορεί μεταξύ των δύο αυτών αγορών έως ότου φτάσει στον τελικό χρήστη του.

Ο οικονομικός φορέας που επικαλείται την εν λόγω διάταξη φέρει το βάρος να αποδείξει, βάσει οποιουδήποτε σχετικού εγγράφου, ότι το εμπόρευμα διατέθηκε στην αγορά της ΕΕ ή του Ηνωμένου Βασιλείου πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου¹⁰.

Για τους σκοπούς των εν λόγω διατάξεων, «διάθεση στην αγορά» είναι η πρώτη προσφορά προϊόντος για διανομή, κατανάλωση ή χρήση στην αγορά στο πλαίσιο εμπορικής δραστηριότητας, είτε έναντι αντιτίμου είτε δωρεάν¹¹. «Προσφορά προϊόντος για διανομή, κατανάλωση ή χρήση» υπάρχει «όταν υφιστάμενο και αυτοτελώς αναγνωρίσιμο προϊόν, μετά το στάδιο της κατασκευής, αποτελεί αντικείμενο γραπτής ή προφορικής συμφωνίας μεταξύ δύο ή περισσότερων νομικών ή φυσικών προσώπων για τη μεταβίβαση της κυριότητας, κάθε άλλου δικαιώματος ιδιοκτησίας ή της κατοχής σε σχέση με το εν λόγω προϊόν, ή όταν αποτελεί αντικείμενο προσφοράς σε νομικό ή φυσικό πρόσωπο ή πρόσωπα για τη σύναψη τέτοιας συμφωνίας»¹².

⁹ Εάν ένα συγκεκριμένο τρόφιμο ή μια συγκεκριμένη ζωοτροφή έχει διατεθεί στην ΕΕ, πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, με σκοπό την πώληση, συμπεριλαμβανομένης της προσφοράς για πώληση ή οποιασδήποτε άλλης μορφής μεταβίβασης, είτε αυτή γίνεται δωρεάν είτε όχι, το «απόθεμα» του συγκεκριμένου τροφίμου ή της συγκεκριμένης ζωοτροφής μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο πώλησης, διανομής ή μεταβίβασης στην ΕΕ μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου [βλ. τον ορισμό του άρθρου 3 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002: «"διάθεση στην αγορά": η κατοχή τροφίμων ή ζωοτροφών με σκοπό την πώληση, συμπεριλαμβανομένης της προσφοράς για πώληση ή οποιασδήποτε άλλης μορφής μεταβίβασης είτε αυτή γίνεται δωρεάν είτε όχι, και η ίδια η πώληση, η διανομή ή οι άλλες μορφές μεταβίβασης»].

¹⁰ Άρθρο 42 της συμφωνίας αποχώρησης.

¹¹ Άρθρο 40 στοιχεία α) και β) της συμφωνίας αποχώρησης.

¹² Άρθρο 40 στοιχείο γ) της συμφωνίας αποχώρησης.

Παράδειγμα: Ένα συγκεκριμένο γενετικώς τροποποιημένο τρόφιμο ή μια συγκεκριμένη γενετικώς τροποποιημένη ζωοτροφή που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή και έχει παραχθεί στην ΕΕ ή έχει εισαχθεί στην ΕΕ από τρίτη χώρα από επιχείρηση χονδρικής πώλησης με έδρα στην ΕΕ πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου μπορεί ακόμη να εισαχθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο με βάση την έγκριση της ΕΕ.

Γ. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΙΡΛΑΝΔΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου ισχύει το πρωτόκολλο για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία¹³. Το πρωτόκολλο για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία υπόκειται στην περιοδική συγκατάθεση της Συνέλευσης της Βόρειας Ιρλανδίας, ενώ η αρχική περίοδος εφαρμογής του εκτείνεται στα 4 έτη μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου¹⁴.

Το πρωτόκολλο για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία καθιστά ορισμένες διατάξεις του δικαίου της ΕΕ εφαρμοστέες επίσης «στο *Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού σε σχέση με τη Βόρεια Ιρλανδία*». Επίσης, προβλέπει ότι, στον βαθμό που οι κανόνες της ΕΕ ισχύουν «στο *Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού σε σχέση με τη Βόρεια Ιρλανδία*», η Βόρεια Ιρλανδία αντιμετωπίζεται σαν να ήταν κράτος μέλος¹⁵.

Το πρωτόκολλο για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία προβλέπει ότι ορισμένοι κανόνες της ΕΕ στον τομέα των ΓΤΟ εφαρμόζονται «στο *Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού σε σχέση με τη Βόρεια Ιρλανδία*»¹⁶.

Αυτό σημαίνει ότι οι αναφορές στην ΕΕ στα μέρη Α και Β της παρούσας ανακοίνωσης πρέπει να θεωρείται ότι συμπεριλαμβάνουν τη Βόρεια Ιρλανδία, ενώ οι αναφορές στο Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να θεωρείται ότι αφορούν μόνο τη Μεγάλη Βρετανία.

Ειδικότερα, αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- οι ΓΤΟ, τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και οι γενετικώς τροποποιημένες ζωοτροφές που διατίθενται στην αγορά της Βόρειας Ιρλανδίας ή ελευθερώνονται στο περιβάλλον στη Βόρεια Ιρλανδία πρέπει να συμμορφώνονται με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1829/2003, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1830/2003 και το μέρος Γ της οδηγίας 2001/18/ΕΚ·
- οι ΓΤΟ, τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και οι γενετικώς τροποποιημένες ζωοτροφές που μεταφέρονται από τη Βόρεια Ιρλανδία στην ΕΕ δεν αποτελούν εισαγωγές·

¹³ Άρθρο 185 της συμφωνίας αποχώρησης.

¹⁴ Άρθρο 18 του πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία.

¹⁵ Άρθρο 7 παράγραφος 1 της συμφωνίας αποχώρησης, σε συνδυασμό με το άρθρο 13 παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία.

¹⁶ Άρθρο 5 παράγραφος 4 του πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία και τμήμα 35 του παραρτήματος 2 του εν λόγω πρωτοκόλλου.

- οι ΓΤΟ, τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και οι γενετικώς τροποποιημένες ζωοτροφές που μεταφέρονται από τη Μεγάλη Βρετανία στη Βόρεια Ιρλανδία αποτελούν εισαγωγές·
- ένας κάτοχος έγκρισης/αιτών έγκριση που είναι εγκατεστημένος στη Βόρεια Ιρλανδία πληροί τις απαιτήσεις του δικαίου της ΕΕ σχετικά με την εγκατάσταση (βλ. ανωτέρω τμήμα Α)·
- το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τη Βόρεια Ιρλανδία μπορεί να ζητήσει τους περιορισμούς του πεδίου εφαρμογής που προβλέπονται στα άρθρα 26β και 26γ της οδηγίας 2001/18/ΕΚ.

Ωστόσο, το πρωτόκολλο για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία αποκλείει τη δυνατότητα του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά τη Βόρεια Ιρλανδία να:

- συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στη διαδικασία διαμόρφωσης αποφάσεων της Ένωσης¹⁷.
- κινεί διαδικασίες ένστασης, διασφάλισης ή διαιτησίας στον βαθμό που αυτές αφορούν τους κανονισμούς, τα πρότυπα, τις αξιολογήσεις, τις καταχωρίσεις, τα πιστοποιητικά, τις εγκρίσεις και τις άδειες που εκδίδονται ή διενεργούνται από τα κράτη μέλη της ΕΕ·¹⁸
- ενεργεί ως επικεφαλής αρχή για αξιολογήσεις, εξετάσεις και χορηγήσεις αδειών¹⁹.
- επικαλείται την αρχή της χώρας καταγωγής ή την αμοιβαία αναγνώριση για προϊόντα που διατίθενται νόμιμα στην αγορά της Βόρειας Ιρλανδίας²⁰.

Ειδικότερα, αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τη Βόρεια Ιρλανδία δεν μπορεί να επικαλείται τις ρήτρες διασφάλισης²¹ ή να διατυπώνει αιτιολογημένες αντιρρήσεις²².
- το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τη Βόρεια Ιρλανδία δεν μπορεί να ζητεί γνωμοδοτήσεις δυνάμει των άρθρων 10 και 22 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003²³.

¹⁷ Όταν απαιτείται ανταλλαγή πληροφοριών ή αμοιβαία διαβούλευση, αυτή θα πραγματοποιείται στο πλαίσιο της μικτής συμβουλευτικής ομάδας εργασίας που συγκροτήθηκε με το άρθρο 15 του πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία.

¹⁸ Άρθρο 7 παράγραφος 3 πέμπτο εδάφιο του πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία.

¹⁹ Άρθρο 13 παράγραφος 6 του πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία.

²⁰ Άρθρο 7 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο του πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία.

²¹ Πρβλ. άρθρο 23 της οδηγίας 2001/18.

²² Πρβλ. άρθρο 15 της οδηγίας 2001/18/ΕΚ.

²³ Πρβλ. τμήμα 35 του παραρτήματος 2 του πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία.

- το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τη Βόρεια Ιρλανδία δεν μπορεί να ενεργεί ως αρχή στην οποία γίνεται κοινοποίηση²⁴ ούτε να διενεργεί εκτιμήσεις κινδύνου σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003²⁵.
- το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τη Βόρεια Ιρλανδία δεν μπορεί να ιδρύσει εργαστήριο αναφοράς όπως προβλέπεται στο δίκαιο της ΕΕ²⁶.

Ο ιστότοπος της Επιτροπής σχετικά με τους κανόνες της ΕΕ για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και τις γενετικώς τροποποιημένες ζωοτροφές και τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον (https://ec.europa.eu/food/plant/gmo/legislation_en) παρέχει γενικές πληροφορίες σχετικά με τη νομοθεσία της Ένωσης για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και τις γενετικώς τροποποιημένες ζωοτροφές.

Οι σελίδες αυτές θα επικαιροποιούνται με περαιτέρω πληροφορίες, εφόσον είναι αναγκαίο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων

²⁴ Πρβλ. άρθρο 13 της οδηγίας 2001/18/ΕΚ.

²⁵ Άρθρο 13 παράγραφος 6 του πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία.

²⁶ Πρβλ. τμήμα 35 του παραρτήματος 2 του πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία.